

A. Kutyłowski, L. Gajewski, A. Urbański, W. Zieliński, W. Kozak-Zychmanowa

Mokre, gm. Zamość, woj. zamojskie.
Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 17, 167-168

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KROSZCZ, gm. Lisewo
woj. toruński

patrz neolit

WOKRE, gm. Zamość
woj. zamojskie
Stanowisk. 1

Archeologiczny Ośrodek
Badawczo-Konserwatorski
w Lublinie

Badania prowadził mgr Andrzej Kutylowski przy współudziale mgr. mgr. Leszka Gajewskiego, Andrzeja Urbadkiego, Włodzisława Zielińskiego i Wandy Kozak-Zychmanowej. Finansowało Biuro Dokumentacji Zabytków w Zamościu. Trzeci sezon badań. Ślady osadnictwa epoki kamienia, epoki brązu i wczesnej epoki żelaza oraz cmentarz ciekopalny początków średniowiecza.

Kontynuowano eksplorację, najbardziej zagrożonych kopców, oznaczonych nr 2 i 3 oraz przyległą do nich przestrzeń.

Kopiec nr 2 /przed badaniami zniszczony w środkowej części oraz od strony północno-wschodniej, południowo-wschodniej i południowo-zachodniej przez chłopców wybierających piasek na budowę/ znajduje się w pobliżu najwyższego punktu w obrębie stanowiska. Występująca ceramika wskazuje że używano go już w początkach średniowiecza, tj. przed XI wiekiem. Według inwentaryzacji godozyjnej /1981 r./ kształt kopca nieregularnie kolisty o średnicy około 9 - 10 m, pierwotnie najpewniej czworokątny o wymiarach około 8 x 8 m /sądząc z kształtu poziomego rowkowatych zagłębień na obrzeżu kopca/. Kopiec zachował się /1981 r./ do wysokości około 0,8 - 0,9 m, ale niewątpliwie pierwotnie był znacznie wyższy. Na płaskim szczycie kopca widoczne były ślady dawnych wkopów. Ukłonna rampa o długości ponad 5 m prowadziła łagodnie w dół ze szczytu kopca w kierunku południowym na prawie płaską przestrzeń. Od południa i południowego wschodu jest ona niemal pozbawioną rzeźby naturalnej, od zachodu natomiast osłonięta kopcami, występującymi w grupach, a od północnego wschodu i północnego zachodu - pojedynczymi kopcami /kopiec nr 1 i kopiec nr 3/. W badanych odcinkach ćwiartki południowo-zachodniej, południowo-wschodniej i północno-wschodniej, w warstwie zewnętrznej kopca, w stropowej jej części stwierdzono obecność skorup potłuczonych naczyń i elementów architektonicznych /dachówki, szkło okienne/, które włączyć należy z późnym średniowieczem i czasami nowożytnymi. W spągu warstwy zewnętrznej i w warstwie nakrywającej stwierdzono obecność okruchów węgla drzewnego, spieczonych kości, nielicznych odpadków i odłupków kamiennych oraz drobnych na ogół skorup potłuczonych naczyń o wyglądzie wyrobów gamoarskich neolitu, wczesnej epoki brązu, późnej epoki brązu i /lub/ wczesnej epoki żelaza oraz początków średniowiecza. W warstwie poprzedzającej /tj. w górnych poziomach gleby pierwotnej/ okruchy węgla drzewnego, spieczone kości i krzemienie trafiają się rzadko, a skorupy potłuczonych naczyń pochodzą, zdaje się, bez wyjątku od wyrobów gamoarskich przedziejowych. W obrębie południowo-zachodniej i południowo-wschodniej ćwiartki zaobserwowano nieco większe zagęszczenie znaleźisk skorup potłuczonych naczyń o wyglądzie wyrobów gamoarskich wczesnej epoki brązu, głównie tzw. kultury trzcinieckiej.

U podnóża pierwotnego nasypu, w wypełniakach rowkowatych zagłębieniach usytuowanych od strony zachodniej, północnej i wschodniej kopca, przede wszystkim w warstwach zsuwów zalegających na wewnętrznych stokach tych zagłębieni i na ich dnie stwierdzono istnienie obfitych śladów spalonych w postaci warstewek i soczewek pyłu, okruchów i kawałków węgla drzewnego, spieczonych kości /które mogą pochodzić z co najmniej dwóch, nie więcej jednak niż kilku osobników/ oraz rozproszonych, drobnych ułamków przepalonych w tlenie /?/ naczyń gamkowatych, których oszki zewnętrzne przypominają wyroby gamoarskie wczesnych /choć nie najwcześniejszych/ faz początków średniowiecza. W nawarstwieńcach wypełniaka zachodniego i środkowego odcinka rowkowatego zagłębienia, usytuowanego od strony północnej kopca, stwierdzono obecność dwóch fragmentów zwęglonego drewna o długości około 0,8 m i 0,6 m i przeciętnej średnicy około 0,06 m. Na jednym z tych fragmentów dochowały się płyty kory. Poza tym na odcinku środkowym tego zagłębienia, w strofie czółkowej jego zewnętrznego stoku, osłonięto ślady zwęglonego, pierwotnie zapewne pionowo białego, drewnianego palika o średnicy około 0,05 - 0,06 m.

Kopiec nr 3. Przed wykopaliskami zniszczony od strony południowo-wschodniej przez chłopców wybierających piasek na budowę. Na badanym odcinku /ćwiartka południowo-wschodnia/, u podnóża

pierwotnego nasypu, stwierdzono istnienie południowego końca rowkowatego zagłębienia, usytuowanego od strony wschodniej kopca. W rzucie poziomym jest ono podobne do rowkowatych zagłębień odsłoniętych przy kopcu nr 1 i 2.

Znaczne część kopca nr 3 i pewna część kopca nr 2 oraz przyległa do nich przestrzeń nie została rozkopana i znajduje się w dość dobrym stanie. Możliwe są więc systematyczne badania tych obiektów.

Zbadane 0,5 are przestrzeni przy kopcach i między nimi nie ujawniło żadnych obiektów archeologicznych, nieruchomych.

Wspomniad należy, że w czasie penetracji terenu stanowiska 1 w miejscu oddalonym o około 500 - 600 m w kierunku na północny wschód od kopca nr 1, w ziemi wybranej w trakcie rozkopywania jany listej, znaleziono duży fragment amfory, której cechy zewnętrzne przypominają wyroby gamarskie tzw. kultury pucharów lejkowatych.

Materiały złożono w Zakładzie Archeologii Polski UMCS w Lublinie.

Badania będą kontynuowane.

WOTYCZ
woj. lubelskie

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii
w Lublinie

Badania prowadziła dr Irene Kutyłowska. Finansował WKZ
w Lublinie. Trzeci sezon badań. Grodzisko VIII-IX w.
/adaptowane na nowożytny fortalicjum XVIII-XIX w./.

- W celu wyjaśnienia charakteru i chronologii południowych zboczy grodziska założono wykop /nr 1/83/ badawczo-sondazowy długości 71 m, szerokości 1,5 m - obejmujący najdłuższą, zbroczną oraz fragmentaryczną fosę. Odsłonięte nawarstwienia i materiały pozwalają na poniższe stwierdzenia:
1. Od strony południowej grodzisko powstało poprzez odcięcie fosą północnego krańca cypla lessowego wyniesienia.
 2. Zachowała się fosa i wał o konstrukcji drewniano-ziemnej /skrzynie i prz. prawdopodobnie przekładka/. Wał u podstawy ma szerokość około 4,0 m. Obecnie zachowana różnica wysokości między fosą, a górnymi partiami wału wynosi ponad 3,0 m, z czego 2,0 m jest nasypem wałów, a 1,0 m wyprofilowane w calcu.
 3. Materiał zabytkowy uzyskany w wykopie 1/83 z najdłuższego wału i fosy jest jednorodny - fragmenty naczyń datowanych na VIII-IX w. Na uwagę zasługuje znaleziony w warstwie rumowiskowej wału dobrze zachowany grot z zadziorem typu I wg typologii A. Nadoleckiego.

Badania prawdopodobnie będą kontynuowane w celu wyjaśnienia tak nietypowej dla VIII-IX w. morfologii grodziska.

WOTYCZ, gm. Konopnica
woj. lubelskie
Stanowisko 1a

patrz neolit

NADKOLE, gm. Łochów
woj. skierniewickie
Stanowisko 1

patrz okres wpływów rzymskich

NABOJKI, gm. Drohiczyń
woj. białostockie
Stanowisko 1 "Mogilki"

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Ludgarda Długopolska i mgr Andrzej Pietrowski. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko z grobami w obudowie kamienną /w XII - XIII w./.